

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
Факультет хореографічного мистецтва

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня «Магістр»
зі спеціальності 024 «Хореографія»

На тему: **Творчий потенціал танцювальної культури фламенко
щодо висвітлення морально-етичних тем**
ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА ТВОРЧОГО ПРОЕКТУ
хореографічна композиція «Сяйво після затемнення»

Виконавець: студент магістратури
заочної форми навчання
Акімченко Ольга Юріївна

Керівник кваліфікаційної роботи:
старший викладач кафедри
народної хореографії
Шилова Людмила Миколаївна

Допущено до захисту: «___» _____ 2019 р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

Островська К. В.

(Розшифрування підпису)

Оцінка _____ / _____ / _____

(за нац. шкалою, ECES, бали)

Харків — 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	2
РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ	
ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ «СЯЙВО ПІСЛЯ ЗАТЕМНЕННЯ».....	5
1.1. Вивчення та аналіз джерел з теми кваліфікаційної роботи.....	5
1.2. Історія виникнення іспанської культури фламенко в умовах співіснування широкого діапазону культур.....	9
1.3. Ключові терміни та класифікація стилів фламенко.....	15
1.4. Традиційна структура танцю фламенко.....	24
1.5. Творчий потенціал культури фламенко щодо висвітлення морально-етичних тем.....	26
РОЗДІЛ ІІ.	КОМПОЗИЦІЙНИЙ
ПЛАН.....	33
2.1. Ідейно-тематичний аналіз.....	33
2.2. Дійові особи та їх стисла характеристика.....	33
2.3. Лібрето та розгорнутий зміст.....	33
2.4. Драматургія.....	36
2.5. Музичний аналіз.....	38
2.6. Костюми (зображення та опис).....	40
2.6. Реквізит (зображення та опис).....	41
2.7. Світлова партитура.....	42
РОЗДІЛ ІІІ. ПОСТАНОВЧИЙ ПЛАН.....	46
ВИСНОВКИ.....	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	74
ДОДАТКИ.....	81

ВСТУП

Актуальність теми кваліфікаційної роботи.

В епоху верховенства надтехнологій стрімкий науковий прогрес впливає на психологію поглядів: «Хто я в сучасному світі?», «Я – унікальний?», «Чи я ще є вінцем творіння природи?» – запитує себе людина. Сутність часу, життя та смерті, свободи, самоактуалізації та сенсу життя взагалі стають ключовими вузлами досліджень вчених філософів та психологів.

Однак задовго до початку наукових досліджень існував інтуїтивний засіб практично-духовного освоєння дійсності – це танець. Ще з часів первіснообщинного ладу люди використовували танець як засіб пізнання навколишнього світу, індивідуального, та соціального самовизначення особистості, її ідентифікації в суспільстві. Тому не дивним є зростання у суспільстві інтересу до народного танцю, як до найбільш автентичній формі-нащадку архаїчних танків.

Таким є танець фламенко, що народився в Іспанії, а зараз став культурним явищем світового значення.

Виникнення фламенко пов'язано з розвитком культури циган, а також євреїв та маврів, пригнічених в ході реконкісти, придушення їх національного характеру, і це обумовлює філософію давньої культури: основа фламенко – пристрасть, боротьба, виклик долі.

Продовжуючи традицію сучасні артисти фламенко також торкаються глибоких тем, цим доводячи, що тілесне, емпіричне пізнання світу за допомогою танцю може бути повноцінним інструментом філософського пошуку.

Тому дослідження, в якому висвітлюється можливість давати відповіді на актуальні екзистенційні питання – визначення свого шляху, сенсу життя, свого місця у сучасному суспільстві за допомогою танцю фламенко, нині є вельми актуальним.

Мета – дослідження потенціалу танцю фламенко щодо висвітлення теми

самовизначення особистості. Розробка композиційно-постановчого плану хореографічної композиції «Сяйво після затемнення».

Завдання:

- проаналізувати літературу, відео- та фотоматеріали з танцю фламенко;
- вивчити історію виникнення культури й танцю фламенко зокрема від джерел до сьогодення;
- проаналізувати класифікацію стилів, ключові поняття;
- вивчити часто вживані терміни;
- розглянути традиційну структуру танцю фламенко;
- проаналізувати потенціал танцю фламенко щодо висвітлення морально-етичних тем
- створити композиційний план хореографічної композиції на матеріалі танцю фламенко;
- розробити постановчий план хореографічної композиції.

Об'єкт – танцювальна культура фламенко.

Предмет – танець фламенко як виразний засіб розкриття теми пошуку особистістю свого шляху.

Методологія кваліфікаційної роботи.

- історико-хронологічний – для вивчення історії та розвитку танцю фламенко;
- аналітичний – для аналізу стану розробленості проблеми дослідження;
- узагальнення – для визначення особливостей танцю фламенко та його структури;
- системний підхід – для визначення етапів розвитку танцю фламенко та створення їх класифікації.

Практичне значення. Матеріали та висновки кваліфікаційної роботи можливо застосовувати в практиці постановчої роботи сучасних балетмейстерів і у подальших науково-теоретичних розробках у сфері мистецтвознавства, що стосуються цієї теми. Крім того, матеріали даної роботи дозволять частково заповнити брак україномовних досліджень, присвячених фламенко. Окремі частини роботи можуть бути використані в навчальних курсах з дисциплін

«Історія хореографічного мистецтва», «Народно-сценічний танець» та «Мистецтво танцю фламенко».

Структура кваліфікаційної роботи. Теоретична частина кваліфікаційної роботи складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (67 найменувань), додатків (8). Загальний обсяг – 90 сторінок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Книги:

1. Анди Э. М. Фламенко: тайны забытых легенд – М.: Мусалаев, 2003. – 183 с.
2. Базовый испанско-русский, русско-испанский словарь / Сост. В. Ф. Сахно, С. А. Коваль; под общ. редакцией В. Т. Бусела. – Х.: Изд-во «Ранок», К., Ирпень: ИТФ «Перун», 2012. – 544 с.
3. Захаров Р. В. Записки балетмейстера. Москва: Искусство, 1976. – 351 с.
4. Захаров Р. В. Искусство балетмейстера. Москва: Искусство, 1954. – 430 с.
5. Захаров Р. В. Работа балетмейстера с исполнителями. Москва: Искусство, 1967. – 64 с.
6. Захаров Р. В. Слово о танце. Москва: Молодая гвардия, 1977. – 160 с.
7. Захаров Р. В. Сочинение танца: Страницы педагогического опыта. Москва: Искусство, 1983. – 224 с.
8. Игра со смертью: Коррида в испанской прозе, драматургии, поэзии / Пер. с исп. В. Андреева, И. Лейтнер, Р. Линдер и др. – СПб.: Издательская Группа «Азбука-классика», 2009. – 288 с.
9. Кибалова Л. Иллюстрированная энциклопедия моды / Л. Кибалова, О. Гербенова, М. Ламарова. Перевод на русский язык И. М. Ильинской и А. А. Лосевой в 1986 г. Третье издание на русском языке 1988 г. - Прага: Артия, 1966. - 608 с.
10. Клараунт А. П. Искусство танца фламенко / А. П. Клараунт, Ф. Альбайсин – М.: Искусство, 1984. – 183 с.
11. Колногузенко Б. М. Види мистецтв і хореографії. 2-ге вид. Харків: ХДАК, 2014. – 320 с.
12. Колногузенко Б. М. Мистецтво балетмейстера: навч.-метод. матер. до курсу для від-ня маг. хореогр. Харків: ХДАК, 2007. – 86 с.
13. Колногузенко Б. М. Основи танцювальної композиції. Харків: ХДАК, 1997. – 50 с.

14. Колногузенко Б. М. Хореографічна композиція: методичний посібник з курсу «Мистец. балетмейстера». Харків: ХДАК, 2018. – 208 с.
15. Колногузенко Б. М. Хореографічна сюїта: методичні матеріали з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харків: ХДАК, 2007. – 106 с.
16. Колногузенко Б. М. Хореографічне мистецтво: зб. статей – матеріали для підготовки бакалаврів і спеціалістів за фахом «хореографія» (6.020200). Харків: ХДАК, 2008. – 224 с.
17. Лорка Ф. Г. Избранные произведения. Театр. Проза. Том 2. – М.: Художественная литература, 1986. – 498 с.
18. Мелехов А. В. Искусство балетмейстера. Композиция и постановка танца: учеб. пособие. Уральский государственный педагогический университет. Екатеринбург, 2015. – 128 с.
19. Мериме П. Кармен и другие новеллы / Пер. с фр. – СПб.: Азбука-классика, 2004. – 384 с.
20. Смирнов И. В. Искусство балетмейстера. Москва: Просвещение, 1986. – 192 с.
21. Сучасний англо-український та українсько-англійський словник / Сост. О. Л. Степул, М. Е. Хохлова. – Х.: Промінь, 2013 – 736 с.
22. Хамфри Д. Искусство сочинять танец. Эмансипация Спящей красавицы. – М.: ООО «Арт Гид», 2019.- 192 с.
23. Шевлюга С. Самоучитель испанских и цыганских танцев. Фламенко / С. Шевлюга, О. Горяинова. – Ростов н/Д : Феникс, 2005 г. — 160 с.
24. García Victor. Guia de España – Madrid: A Dorling Kindersley, editada por El País-Aguilar, 1996. – 547 p.
25. Munita Concepción Carretero. El baile – Sevilla: Grupo Andaluz de Ediciones, Repiso Lorenzo, 1981. – 83 p.
26. Nuevo José Luis Ortiz. Memoria Viva en El Barrio de Santiago de Jerez – Jerez: Real Gutiérrez j., 2012. – 738 p.
27. Pérez Arredondo. Música flamenca. Nuevos artistas, antiguas tradiciones / Andalucía en la música. Expresión de comunidad, construcción de identidad. – Sevilla: Fundación Pública Andaluza Centro de Estudios Andaluces, 2014. – 243 p.

28. [Perriam Chris](#). Carmen: From Silent Film to MTV (Critical Studies 24) / [Chris Perriam](#), [Ann Davies](#) – Amsterdam: Editions Rodopi BV., 2005. – 232 p.
29. Torcuato Ana Gómez. Guía práctica del aprendizaje del compás flamenco / [A. G. Torcuato](#), [A. M. Martínez](#). – Granada: Fullcolor Printcolor, 2018. – 14 p.

Статті з журналів:

30. Кучеренко А. Л. Становление и развитие танца фламенко как философии протеста // Вестник Бурятского государственного Университета. – № 14. – 2015. – С. 117–121.
31. Чащина С. В. «Свободный» или «интонационный» ритм: к проблеме методологических подходов в современном музыкознании // Журнал Общества теории музыки. Москва. – № 22. – 2018. – С. 26–532.
32. Шевченко А. А. Неукротимые игры фламенко // Гитарист: музыкально-литературный журнал с иллюстрациями и нотными приложениями. Киев. – № 1. – 1993. – С. 51–58.
33. Abercrombie Thomas J. When the moors ruled Spain // Official journal of the National Geographic Society. Washington, D. C. – Vol. 174, № 1. – 1988. – pp. 86–119.
34. Alonso José Montero. Aquellas coplas de la muerte de Joselito // Semanario gráfico de los toro. Madrid. – № 160. – 1947. — pp. 23.
35. Arrebola Alfredo. La música judero-arábigo andalusí y el flamenco // Revista de Flamencología. Cátedra de flamencología de Jerez. – № 1. – 1995. – pp. 53–62.
36. Buendía Guillermo Castro. Los cantes sin guitarra en el flamenco: antecedentes musicales y modalidades // Revista de investigación sobre flamenco «La madrugá». Universidad de Murcia. – № 8. – 2013. – pp. 1–61.
37. Berlanga Miguel Ángel. La originalidad musical del flamenco: el compás // Sinfonía Virtual. Revista de música y reflexión musical. Madrid. – № 26. – 2014. – pp. 1–19
38. Carmona Alfonso. Sobre la poesía flamenca y su métrica // Revista de investigación sobre flamenco «La madrugá». Universidad de Murcia. – № 2. – 2010. – pp. 139–

39. Doña Lidia Atencia. Desarrollo histórico y evolutivo del baile flamenco: de los bailes de candil a las nuevas tendencias en el baile flamenco // Revista de investigación sobre flamenco «La madrugá». Universidad de Murcia. – № 12. – 2015. – pp. 139–153.
40. Flores Manuel Piqueras. Elementos musicales en la configuración del ideario poético de Federico García Lorca // Philobiblion: revista de literaturas hispánicas. Universidad Autónoma de Madrid. – № 1. – 2015. – pp. 47–56.
41. González Miguel Ángel de la Fuente. El toro, el torero y la plaza: léxico, fraseología y metáforas culturales // TABANQUE Revista Pedagógica. Universidad de Valladolid. – № 22. – 2009. – pp. 139–164.
42. La Fay Howard. Andalucía. The spirit of Spain // Official journal of the National Geographic Society. Washington, D. C. – Vol. 147, № 6. – 1975. – pp. 833–857.
43. Leblón Bernard. Algunas reflexiones sobre la evolución actual del flamenco // Revista de Flamencología. Cátedra de flamencología de Jerez. – № 1. – 1995. – pp. 93–95.
44. Macías Alfonso Vargas. El Esfuerzo Físico en el Baile Flamenco de Principios del S. XX y el Actual // Revista del Centro de Investigación Flamenco Telethusa, Cádiz. – № 1. – 2008. – pp. 7–9.
45. Martínez de la Peña Teresa. El baile flamenco contemporáneo y su proyección futura // Revista de Flamencología. Cátedra de flamencología de Jerez. – № 8. – 1998. – pp. 25–35.
46. Pujante Antonio Parra. El flamenco a través de la teorías de la communication // Revista de investigación sobre flamenco «La madrugá». Universidad de Murcia. – № 7. – 2012. – pp. 45–54.
47. Rubio Juan Francisco Carrillo. Las palmas en el flamenco // Revista de investigación sobre flamenco «La madrugá». Universidad de Murcia. – № 12. – 2015. – pp. 107–138.
48. Rubio Inés Hellín. El concepto de «repertorio» en la danza española (flamenco): propuesta teórica // Revista de investigación sobre flamenco «La madrugá».

Universidad de Murcia. – № 13. – 2016. – pp. 213–226.

49. Wieczorek Marta. Flamenco: Contemporary Research Dilemmas // *Łódzkie Studia Etnograficzne*, tom 57. – 1995. – pp. 75–92.
50. Zagalaz Juan. The flamenco dance in the cafés cantantes epoch: a historiographical review // Juan Zagalaz, Javier Cach n-Zagalaz. *Revista del Centro de Investigación Flamenco Telethusa*, Cádiz. – № 5. – 2012. – pp. 5–12.
51. Zatan a Estela. Elementos de cambio en el baile flamenco desde 1965 // *Revista de investigación sobre flamenco «La madrug a»*. Universidad de Murcia. – №15. – 2018. – pp. 1–23.

Тези, матеріали конференцій:

52. Berlanga Miguel  ngel. Nuevas propuestas para la historia del baile flamenco / M. Berlanga // Congreso «Las fronteras entre los géneros. Flamenco y otras m sicas de tradición oral» – Universidad de Sevilla, 2012. – pp. 105–112.
53. Jimenez Carmen Pulp n. Historia del baile / C. P. Jimenez //  ndice de conferencias Rutas Flamencas. — LA PEÑA LA PERLA DE CÁDIZ, 2008. – pp. 35–38.
54. Martínez José Carlos de Torres. El léxico taurino en España (siglos XVI–XX) / J. Torres // Actas del Cuarto Congreso de la Asociación Internacional de Hispanistas: celebrado en Salamanca, agosto de 1971. – Salamanca, Universidad de Salamanca, 1982. – pp. 707–725.
55. Muñoz Rosalía Gómez. El baile flamenco hoy / R. G. Muñoz //  ndice de conferencias Rutas Flamencas. — LA PEÑA LA PERLA DE CÁDIZ, 2008. – pp. 45–48
56. Rubio Antonio Ortega. Baile de hombre, baile de mujer: la escuela sevillana / Antonio Ortega Rubio //  ndice de conferencias Rutas Flamencas. – LA PEÑA LA PERLA DE CÁDIZ, 2008. – pp. 39–44.
57. Sánchez Luis Pascual Cordero. Flamenco y estereotipos identitarios: el caso del cine flamenco de Carlos Saura en los 80 y los 90 / L. Sánchez // Libro de actas (tomo 1) del III Congreso Internacional «Historia, arte y literatura en el cine en español y portugués. Hibridaciones, transformaciones y nuevos espacios narrativos», 24–26

junio 2015. – Salamanca: Universidad de Salamanca, Centro de Estudios Brasileños, 2015. – pp. 104–115.

Інтернет ресурси:

58. Карлос SAURA Sevillanas – назва з екрана (фільм «Севільяни» (ісп. «Sevillanas»), реж. К. Саура, 1991 р.) – URL: <https://v-s.mobi/%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%BB%D0%BE%D1%81-saura-sevillanas-51:30>, остання дата звернення 08.12.2019 р.
59. Кармен (1983) – назва з екрана (фільм «Кармен» (ісп. «Carmen»), реж. К. Саура, 1983 р.) – URL: <http://borfilm.com/16205-karmen.html>, остання дата звернення 08.12.2019 р.
60. Колдовская любовь (1986) – назва з екрана (фільм «Зачароване кохання» (ісп. «El amor brujo»), реж. К. Саура, 1986 р.) – URL: <http://borfilm.com/50459-koldovskaya-lyubov.html>, остання дата звернення 08.12.2019 р.
61. Кровавая свадьба (1981) – назва з екрана (фільм «Криваве весілля» (ісп. «Bodas de sangre»), реж. К. Саура, 1981 р.) – URL: <http://borfilm.com/7790-krovavaya-svadba.html>, остання дата звернення 08.12.2019 р.
62. Фламенко, фламенко (2010) – назва з екрана (фільм «Фламенко, фламенко» (ісп. «Flamenco, Flamenco»), реж. К. Саура, 2010 р.) – URL: <https://kinokrad.co/254734-flamenko-flamenko-2011-smotret-onlayn.html>, остання дата звернення 08.12.2019 р.
63. Carlos Saura Flamenco Hoy (ArteHD) – назва з екрана (відеозапис танцювального спектаклю «Фламенко сьогодні» (ісп. «Flamenco Hoy») на Сцені Пуерта дель Анхель у Мадриді, реж. К. Саура, 2009 р.) – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=a0mFsxs98Bo&t=1186s>, остання дата звернення 08.12.2019 р.
64. FLAMENCO – назва з екрана (фільм «Фламенко» (ісп. «Flamenco»), реж. К. Саура, 1995 р.) – URL: <https://youtu.be/Iv1lDwmW44U>, остання дата звернення 08.12.2019 р.

65. Flamencopolis. Descubre el Flamenco – назва з екрана. URL: <http://flamencopolis.com>, остання дата звернення 08.12.2019 р.
66. IBERIA – назва з екрана (фільм «Іберія» (ісп. «Iberia»), реж. К. Саура, 2005 р.) – URL: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLTrNCDukakdzqj2RuTvFNyUye8Wi9u4v>, остання дата звернення 08.12.2019 р.
67. Vengo, de Tony Gatlif – назва з екрана (фільм «*Béngo*» (ісп. «Vengo»), реж. Т. Гатліф, 2000 р.) – URL: https://www.youtube.com/watch?v=Ki_P0jOSByg, остання дата звернення 08.12.2019 р.